

Mesures i recomanacions per al maneig de la COVID-19 dels centres i serveis socials d'atenció diürna per a persones amb discapacitat

Setembre 2021

Direcció del document

Aina Plaza, directora general de Planificació en Salut
Montserrat Vilella, directora general de l'Autonomia Personal i la Discapacitat
Anna Vila, Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat
Joan Carles Contel, Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat

Autors

Montserrat Vilella, directora general de l'Autonomia Personal i la Discapacitat
Aina Plaza, directora general de Planificació en Salut
Ariadna Mas, Direcció Assistencial d'Atenció Primària de l'Institut Català de la Salut
Àngel Jover, Direcció Assistencial d'Atenció Primària de l'Institut Català de la Salut
Anna Vila, Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat
Ester Ibañez, Servei de Salut Pública al Solsonès, Bages, Berguedà i Anoia
Irene Barrabeig Fabregat, cap de Servei Vigilància Epidemiològica Barcelona Sud
Jacobo Mendioroz, Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública,
Joan Carles Contel, Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat
Pepita Cabiscol, Consorci de Serveis Socials de Barcelona
Rafael Ruiz Riera, director Estratègic d'Atenció Primària i Salut Comunitària
Sebastià Santa Eugènia, Pla director sociosanitari i Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat
Yolanda Lejardi, Direcció Gerència Institut Català de la Salut

Índex de continguts

Introducció	4
Nous ingressos i actuacions principals centres i serveis socials d'atenció diürna de discapacitats	6
Criteris bàsics per a la prestació del servei en els centres i serveis socials d'atenció diürna de persones amb discapacitat	6
Mesures de protecció	6
Criteris de tancament de l'activitat presencial grupal del centre i recomanacions per als serveis que no poden funcionar a plena ocupació ni desenvolupar activitats presencials grupals	7
Criteris d'accés de les persones ateses i els professionals del centre.....	7
Gestió de l'aparició de casos	8
Detecció de casos.....	8
Estudi de contactes.....	8
Acabament de l'aïllament de casos i contactes	9
Mesures de protecció i de seguretat per a les persones usuàries, per als professionals del centre i en relació amb l'activitat del centre i interacció amb l'exterior	10
Recomanacions generals	10
Recomanacions al personal del servei	11
Neteja i desinfecció	12
Ventilació i sistemes de climatització	13
Unitats estables de convivència.....	14
Interacció amb l'entorn exterior.....	15
Participació de voluntariat als centres i serveis atenció diürna.....	16
Seguretat en la mobilitat i transport adaptat	16
Responsabilitats de la Direcció dels centres i dels professionals a càrrec de les institucions	16
Cribratges a professionals	19
Vacunació enfront la COVID-19: dosis de record	20
Annex 1: Serveis de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública	21
Annex 2: Llista de comprovació de símptomes.....	23
Bibliografia:.....	24

Introducció

Els centres i serveis socials d'atenció diürna de discapacitats han d'adaptar la seva dinàmica en l'abordatge de la COVID-19 a unes mesures de màxima prevenció i protecció per evitar contagis en una població molt vulnerable, que compta amb una diversitat de segments i perfils quant a edat, discapacitat, patologies associades i autonomia personal, promovent que les mesures i recomanacions permetin atendre adequadament les necessitats de la persona i del seu entorn familiar.

La situació de pandèmia i la suspensió de les activitats en centres i serveis socials d'atenció diürna ha suposat, entre d'altres, per a les persones usuàries i les famílies:

- Deteriorament de les capacitats cognitives i físiques
- Modificació potencial d'hàbits saludables (alimentació, exercici físic, rehabilitació....)
- Sobrecàrrega dels cuidadors principals amb risc de claudicació
- Disminució de la interacció social i de l'activitat ocupacional

A mesura que millora la situació epidemiològica, i que el **nivell d'immunització ha arribat com a mínim al 85% per part dels persones usuàries del centre de dia i els professionals del centre gràcies a la campanya de vacunació**, cal **anar recuperant la normalitat** de l'activitat, la interacció i els vincles entre les persones.

Els centres hauran de continuar oferint la vacunació als professionals que s'incorporin al servei. Sempre que sigui possible uns dies abans de la seva incorporació. També en el cas de la **incorporació de nous usuaris es recomanable la seva vacunació prèvia a la seva assistència al centre dia.** Aquest és un grup prioritari objecte de vacunació.

No obstant això, s'hauran de seguir les normes de prevenció establertes relacionades amb neteja, desinfecció, ventilació i protecció (ús de mascareta i mantenir la distància social sempre que sigui possible).

En aquesta nova situació cal que adaptem les mesures a prendre dins dels centres. En la situació epidemiològica actual la prioritat és recuperar al màxim la normalitat convivencial i les activitats en els centres de dia, mantenint encara mesures de prevenció i seguretat per evitar **contagis i més després de l'última onada produïda per la variant Delta del Coronavirus, sent també una prioritat minimitzar l'entrada de la infecció en els centres i serveis d'atenció diürna, especialment els centres d'atenció diürna integrats en un centre residencial.**

El document que es presenta estableix **critèris i mesures per adaptar el funcionament dels centres a aquesta nova etapa que s'obre amb més del 70% de la comunitat amb la pauta completa de vacunació i que en el cas de les persones de 65 o més anys supera el 90% de correctament vacunats**. No obstant això, les entitats proveïdores han de poder generar un entorn de seguretat a les persones ateses i al conjunt de professionals davant els riscos del COVID-19. L'Administració ha de proporcionar instruccions, pautes, criteris i el suport necessari per a la protecció i l'adaptació dels serveis ocupacionals i d'atenció diürna especialitzada.

Cal adequar el contingut del Pla a les especificacions que estableixin les diferents ordres, normatives, i instruccions que es vagin publicant, tant pel que fa a les mesures d'higiene i prevenció com pel que fa a les condicions en les quals ha de desenvolupar-se l'activitat.

En aquest període totes les **persones usuàries i professionals seran objecte de control clínic diari** (segons model annex 2), excepte en les persones que han estat casos COVID-19 confirmat en els últims 3 mesos i les persones usuàries correctament vacunades que no presentin símptomes compatibles.

Aquestes mesures es poden veure modificades segons l'evolució de la pandèmia, de l'aparició de noves soques variants, així com de l'evidència disponible. La diversitat de tipus de centres i persones requerirà adaptacions en la seva aplicació, sempre respectant les indicacions de seguretat.

Aquest protocol recull moltes de les recomanacions recollides en el document "[Gestió de la infecció pel coronavirus SARS-CoV-2 en habitatges que atenen a persones amb discapacitat: residències, llars residències i pisos amb suport](#)" així com les del document "[Gestió de la infecció pel coronavirus SARS-CoV-2 en l'àmbit residencial Pla sectorial](#)".

Objectius

Els objectius d'aquestes mesures serien:

- Disposar de les recomanacions que garanteixin un procés d'atenció a les persones que són ateses en centres de dia i serveis socials d'atenció diürna per a persones amb discapacitat, seguint les directrius de la Secretaria de Salut Pública, i en consens amb el Departament de Drets Socials, les entitats socials i la participació de persones expertes.
- Definir el conjunt de mesures que facilitin mantenir al màxim el funcionament presencial d'aquests serveis, i en cas de no ser possible, articular alternatives que donin resposta a les necessitats de les persones ateses.

Aquestes recomanacions s'apliquen als següents serveis diürns:

Servei de teràpia ocupacional (STO i STO-A)
Servei ocupacional d'inserció (SOI)
Centres d'atenció especialitzada (CAE)

Nous ingressos i actuacions principals centres i serveis socials d'atenció diürna de discapacitats

Aquests centres reprendran nous ingressos i potenciaran el màxim la realització en el propi centre de les actuacions que són fonamentals pel benestar físic, emocional i laboral de les persones usuàries i les seves famílies.

En el cas de la incorporació de nous usuaris és recomanable la seva vacunació prèvia a l'assistència al centre de dia. Aquest és un col·lectiu prioritari objecte de vacunació. La persona i/ família s'ha de posar en contacte amb el seu EAP per dur a terme el procés de vacunació de manera prioritària

Les àrees principals d'intervenció són les següents:

- Atenció rehabilitadora i funcional amb la intervenció de serveis de fisioteràpia i teràpia ocupacional
- Atenció social i sanitària
- Activitats de promoció i enfortiment de l'àmbit relacional, de socialització i de suport emocional
- Atenció centrada a potenciar i conservar les capacitats laborals per tal que la persona usuària per integrar-se a l'activitat laboral sempre que sigui possible.
- Prevenció sobrecàrrega i claudicació per part del cuidador

Criteris bàsics per a la prestació del servei en els centres i serveis socials d'atenció diürna de persones amb discapacitat

Mesures de protecció

Els centres i serveis socials d'atenció diürna de persones amb discapacitat en la fase de represa reprendran **l'activitat presencial grupal** tenint en compte els següents criteris:

- **Si el centre o servei d'atenció diürna té una cobertura vacunal de persones ateses igual o superior al 85% es podrà mantenir l'activitat a una distància mínima d'1m entre persones, amb les corresponents mesures de protecció (mascareta quirúrgica, higiene de mans i espai ventilat), en cas contrari s'haurà de garantir una distància d'1,5 metres i un espai de 2,5m²/persona en qualsevol de les activitats i serveis grupals que es duen a terme a l'interior del centre.**

- **Es recomana** organitzar les activitats grupals d'aquests centres i serveis es realitzin en “**grups estables**” de persones ateses i de professionals.

Criteris de tancament de l'activitat presencial grupal del centre i recomanacions per als serveis que no poden funcionar a plena ocupació ni desenvolupar activitats presencials grupals

En el moment que apareix **un sol cas a un centre ja es considera que és un brot**. La Direcció del centre haurà de notificar-ho a l'Equip d'Atenció Primària i al Servei de Vigilància Epidemiològica (SVE) que correspongui en funció de l'àmbit territorial (vegeu **Annex 1**). **Sota la directriu de SVE i amb la col·laboració de l'EAP**, s'iniciarà l'estudi epidemiològic i la realització de proves PCR a les persones usuàries i treballadores exposades que es considerin “contactes estrets” (*veure definició actualitzada de “contacte estret” en apartat corresponent*), inclosos els professionals externs, i a familiars i/o cuidadors externs si es considera pertinent

També, a criteri de l'autoritat sanitària, es dictaran les mesures que cal adoptar per minimitzar la transmissió del virus, **fins i tot la suspensió de les activitats del centre fins que el brot estigui controlat**.

Criteris d'accés de les persones ateses i els professionals del centre

Les persones ateses i els professionals no hauran de presentar simptomatologia i no hauran d'haver estat en contacte estret en cap cas sospitós, probable o confirmat de COVID-19 en els darrers 14 dies. En tal cas, s'abstindran d'anar al centre, o si escau, al domicili. Es recomana comprovar prèviament la situació de les persones en relació a la COVID-19 d'acord amb el llistat de símptomes de l'**Annex 2**.

Aquesta recomanació és per a qualsevol intervenció que es realitzi des del centre ja sigui presencial grupal, individual presencial o atenció en el domicili.

En el cas d'un brot, i que no pugui gaudir del servei de centre d'atenció diürna d'acord a una nova situació sobrevinguda, s'activaria si escau una proposta de serveis d'atenció domiciliària o bé d'atenció presencial estrictament individual i amb cita prèvia, com ja s'havia planificat durant l'etapa de desconfinament, especialment en els casos més indicats de necessitat de suport i d'atenció continuada, pluridiscapacitat i pluripatologia, gran dependència, deteriorament cognitiu, trastorns de conducta o problemes de salut afegits, edat avançada, així com persones vulnerables i casos d'urgència social per manca de suport familiar i cura.

Aquest desplegament i reforç, si s'escau, de l'atenció a les persones en els domicilis familiars, es duria a terme mitjançant el servei d'atenció domiciliària que pugui disposar l'entitat o el territori.

En el cas d'optar per l'atenció presencial individual i amb cita prèvia al propi centre caldrà realitzar una desinfecció prèvia, i la prestació del servei se centrarà, si s'escau, en l'atenció rehabilitadora, terapèutica i de cures, sense dur a terme cap activitat grupal ni ocupacional.

Es potenciarà la realització d'activitats periòdiques de socialització de les persones d'acord amb les possibilitats permeses, preferentment a l'aire lliure, i sempre respectant les mesures de protecció i prevenció.

Sempre que s'acompleixin totes les mesures recomanades pel personal, persones externes i persones ateses, es podran realitzar activitats de voluntariat de suport.

Gestió de l'aparició de casos

Detecció de casos

Si alguna persona usuària passa a tenir la consideració de cas sospitós, es procedirà a la suspensió de la seva assistència al servei de centre de dia i al seu aïllament immediat.

Si algun professional passa a tenir la consideració de cas sospitós, es retirarà del lloc de treball i se li indicarà que contacti amb el Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la seva empresa perquè li faci la valoració i les proves corresponents.

En ambdós casos, la direcció del centre ho ha de comunicar al seu referent del Departament de Drets Socials. Si es confirma que la persona usuària té COVID-19, conjuntament el Servei de Vigilància Epidemiològica (SVE) territorial (veure Annex 1) i l'Equip d'Atenció Primària (EAP) realitzaran l'estudi de contactes així com valorar el possible tancament del servei de centre de dia.

Estudi de contactes

Un cop notificat el cas confirmat, el servei d'epidemiologia iniciarà les activitats d'identificació de "contactes estrets". El període a considerar és des de 48 hores abans de l'inici de símptomes del cas sospitós fins al moment en què el cas és aïllat. En els casos asimptomàtics confirmats per PCR o TAR, els contactes es buscaran des de 48 hores abans de la data de la recollida de la mostra.

Es classifica com a contacte estret:

- Qualsevol persona que hagi proporcionat cura a un cas: personal sanitari, sociosanitari, social i d'atenció directa que no han utilitzat mesures de protecció adequades, familiars o persones que tinguin un altre tipus de contacte físic similar.
- Qualsevol persona hagi estat en el mateix lloc que un cas a una distància < 2 metres, sense mascareta i durant un temps acumulat de més de 15 minuts en 24 hores (ex: convivents, treballadors de la llar, visites i altres tipus de contactes esporàdics: sexuals, companys d'oci ...)
- **Persones usuàries del centre o servei d'atenció diürna**
 - **Les persones usuàries que es considerin contactes estrets** hauran de fer quarantena al seu domicili durant 14 dies, amb independència del seu estat vacunal. La mobilitat diària de les persones ateses en els centres i serveis fa necessària aquesta quarantena, estiguin correctament vacunats o no.
- **Professionals dels centres de dia en contacte amb les persones usuàries:**
 - **Els professionals considerats contactes estrets, correctament vacunats o que han passat la malaltia en els 6 mesos previs, no hauran de fer quarantena.** Tanmateix, donada la vulnerabilitat de l'entorn residencial, i després de l'experiència de l'onada produïda per la variant Delta del Coronavirus, en cas d'estudi d'un brot, a aquests professionals que hagin estat contactes, es realitzaran PCR seriades en mostra nasal als 0, 4 i 15 dies per detectar possibles infeccions asimptomàtiques. En aquest període, el professional pot seguir treballant si els resultats de les PCR van sent negatius, i el professional es manté asimptomàtic.
 - **Als professionals considerats contactes estrets no vacunats o parcialment vacunats i que no han passat la malaltia en els 6 mesos previs,** hauran de fer quarantena al seu domicili durant 14 dies. Es realitzarà una prova PCR entre el 4t i 6è dia postexposició.

Acabament de l'aïllament de casos i contactes

El seguiment i l'alta dels casos són prescrits pels professionals sanitaris del centre d'atenció primària de referència.

La durada de l'aïllament és diferent segons la situació clínica de l'individu:

- L'aïllament del cas s'ha de mantenir fins que transcorrin almenys 72 hores des de la resolució completa dels símptomes amb un mínim de **10 dies** des de l'inici dels símptomes.
- La PCR NO és un bon indicador per retirar l'aïllament d'un cas ja que pot mantenir-se positiva durant molt temps sense que això signifiqui que la persona té capacitat infectiva. **Per això no s'ha de fer de forma sistemàtica per finalitzar el període d'aïllament. Si persisteix algun símptoma després del 10è dia es valorarà el cas de manera individual sota criteri clínic per un professional sanitari que podrà comptar amb el suport del Servei de Vigilància Epidemiològica de l'àmbit de la residència.**
- Als contactes estrets del cas positiu, se'ls ha de fer en el moment de confirmació del cas una PCR. Si és positiva passa a ser considerat un cas nou. Si és negativa hauran de finalitzar els 14 dies de quarantena, **a excepció dels treballadors correctament vacunats o que han passat la malaltia en els 6 mesos previs.**

Al tractar-se d'un entorn vulnerable, la quarantena **en els contactes estrets (usuaris i treballadors no vacunats o incorrectament vacunats que no han passat la malaltia en els 6 mesos previs) serà de** 14 dies des de l'últim contacte amb el cas. Cal realitzar una PCR al final d'aquest període i si es negativa finalitza la quarantena. Si es positiva passen a ser considerats un cas.

Mesures de protecció i de seguretat per a les persones usuàries, per als professionals del centre i en relació amb l'activitat del centre i interacció amb l'exterior

Recomanacions generals

El personal, les persones que acudeixen al servei de centre de dia, **col·laboradors, voluntariat, alumnes en pràctiques i els treballadors externs** que realitzen activitats als servei o que porten material han de prendre precaucions per protegir-se a ells mateixos i a les persones ateses al servei

L'actuació més important a dia d'avui per als professionals és la de completar la pauta de vacunació contra la COVID-19 sempre que no existeixin contraindicacions específiques. L'evidència científica ens mostra que en l'àmbit dels centres residencials de gent gran, la vacunació completa protegeix contra la infecció i a més redueix el risc d'hospitalització i de mort per la COVID-19. En un àmbit amb població molt vulnerable com els centres de dia, és imprescindible aconseguir una immunitat de grup suficientment alta com per evitar el més mínim risc d'entrada

del virus des de la comunitat, i en aquest objectiu tots els professionals tenen un important paper a jugar amb la seva vacunació completa.

Aquestes precaucions inclouen:

- **Rentar-se les mans amb aigua i sabó o solució alcohòlica durant almenys 20 segons.** Es recomana **disposar a les entrades dels centres dispensadors de solució hidroalcohòlica.**
- Esternudar o tossir en un mocador, i rebutjar-lo immediatament o a un colze i després rentant-se les mans.
- **Mantenir almenys 1 metre l'un de l'altre i un espai de 2,5 m²/persona.**
- Portar **mascareta quirúrgica.**
- L'ús d'aquests espais entre grups requeriran d'un **procés de neteja i desinfecció després del seu ús per part de cada grup i la seva utilització pels altres**

Recomanacions al personal del servei

- El personal ha de portar **mascareta quirúrgica** i aplicar el **rentat de mans periòdic.** La mascareta quirúrgica ha de ser d'ús exclusiu per al centre. No es pot anar amb la mateixa mascareta que s'ha dut pel carrer. Després del seu ús, o en cas que es deteriori, s'ha de rebutjar i canviar per una de nova.
- S'ha de rentar les mans després de posar-se la mascareta, si toquen la seva mascareta mentre la porten, i després d'haver-se tret i retirat la mascareta. El personal ha de recordar i ajudar als assistents al centre que han de prendre aquestes precaucions.
- Els professionals quan prestin serveis de rehabilitació amb contacte físic directe, canvis posturals, higiene corporal, i activitats susceptibles d'exposició a secrecions, **hauran de portar mascareta FFP2, bata o davantal, guants i pantalla facial o ulleres.** En aquest cas la mascareta FFP2 no pot ser la mateixa que s'usa per anar pel carrer. Cal vigilar que no se sobrepassi el temps marcat pel fabricant i que es canviï quan es compleixi aquest temps i sempre que es mulli o deteriori.
- El personal del centre no ha d'anar a treballar si té símptomes o ha estat en contacte estret amb un cas els 14 dies anteriors. Això s'aplica a tots els membres del personal, des de professionals directes fins a proveïdors que tenen contacte

indirecte amb assistents als centres, personal que acompanya les persones al centre i voluntaris.

Altres recomanacions addicionals:

- Mantenir les distàncies de seguretat sempre que sigui possible.
- Cal portar els cabells recollits.
- Les ungles de les mans s'han de portar curtes i sense esmalt.
- No s'han de portar polseres, anells ni braçalets.
- La higiene de mans és una de les mesures principals de prevenció i control de la infecció. La higiene de mans s'ha de fer de manera general amb aigua i sabó, tot i que si les mans no estan aparentment brutes es poden fer servir productes de base alcohòlica.
- Cal realitzar la higiene de mans abans i després del contacte amb cada resident i després del contacte amb superfícies o equips potencialment contaminats. Pòster de l'OMS sobre "Momentos para la higiene de las manos en Atención sanitaria de Residencias de la tercera edad":

https://www.who.int/gpsc/5may/Poster_residential_home_Sp.pdf?ua=1

Normes generals als centres

- Correcta ventilació dels espais.
- És millor posar cartells informatius sobre la higiene de mans a l'entrada dels centres, passadissos i zones comunes.
- Cal disposar de sabó amb dosificadors i tovalloles de paper per a la higiene de mans en els lavabos dels centres, per a residents, visitants i professionals.
- Cal disposar de dispensadors amb solució hidroalcohòlica per a la higiene de mans.
- Cal disposar de contenidors de residus amb tapa d'obertura de pedal (idealment, tant dins com fora de l'habitació).

Neteja i desinfecció

Cada centre, d'acord amb la seva qualificació, ha de disposar d'un protocol de neteja i desinfecció on s'indicarà com s'ha de realitzar la neteja i desinfecció en funció de

cada zona, d'acord amb la seva utilització, l'aforament, la freqüència de trànsit o ocupació, els tipus d'activitats, els usos, així com la possibilitat de la presència de COVID-19 positiva o de persones en quarantena.

Les empreses i entitats que realitzen serveis a tercers de tractaments de desinfecció de l'aire, superfícies, materials, equips i mobles (tractaments d'àmbit ambiental) o de desinfecció de materials, equips, superfícies i utensilis relacionats amb la manipulació, emmagatzematge i consum d'aliments i alimentaria (tractaments d'àmbit alimentari) han d'estar inscrites al [Registre Oficial d'establiments i serveis biocides](#) (ROESB o ROESP) com a Serveis biocides a tercers.

Tanmateix, d'acord amb el criteri establert pel Ministerio de Sanidad, **de manera excepcional i mentre duri la situació de pandèmia**, no procedeix la inscripció al Registre Oficial d'establiments i serveis biocides de les empreses de serveis a tercers de neteja que utilitzin desinfectants, sempre i quan **utilitzin només desinfectants registrats i autoritzats pel Ministerio de Sanidad per a ús professional** i com a complement a les seves activitats de neteja. Podeu trobar més informació sobre aquests criteris al següent enllaç: [Nota sobre la utilización de desinfectantes de uso profesional por las empresas de limpieza.](#)

Els productes desinfectants que s'utilitzin han d'estar inscrits al Registre de plaguicides no agrícoles o biocides o al Registre Oficial de Biocides, de la Dirección de Salud Pública, Calidad e Innovación del Ministerio de Sanidad per al Tipus de Producte 2: productes per a la desinfecció de superfícies i aèria, d'ús ambiental o per al Tipus de Producte 4: productes de desinfecció d'ús en l'àmbit alimentari

[Productes viricides autoritzats](#)

El **lleixiu** es pot utilitzar també malgrat no figuri a l'esmentat registre. Es pot utilitzar una concentració d'hipoclorit sòdic al 0,5% durant 1 minut o bé al 0,1% durant 5 minuts. Per a obtenir una solució al 0,1% es pot fer una dilució 1:50 d'un lleixiu habitual que té una concentració al voltant del 5%, barrejant 20 ml de lleixiu en 1 litre d'aigua, o bé posant 1 part de lleixiu i 49 parts d'aigua. Aquestes solucions de lleixius s'han de preparar diàriament i s'han de deixar actuar durant uns minuts per assegurar una desinfecció eficaç.

Document de referència: [Neteja](#) i [desinfecció](#)

Ventilació i sistemes de climatització

Com a criteri general, és recomanable **mantenir les instal·lacions interiors ventilades, mantenint permanentment les finestres i portes obertes, sempre que es pugui. Cal cercar l'equilibri entre la ventilació i el confort tèrmic i acústic.** Per això, quan no sigui factible mantenir les finestres i/o portes obertes, cal fer-ho durant **el màxim de temps possible i el màxim nombre de vegades.**

Per tal que la ventilació sigui efectiva, convé provocar fluxos d'aire entre finestres o entre portes i finestres, obrint finestres o portes que es trobin oposades entre sí **per tal que corri l'aire, aconseguint una ventilació creuada**, de forma que facin un escombrat de l'aire interior i es renovi amb l'aire exterior. Cal evitar, però, els corrents d'aire que no estiguin associats a la ventilació i evitar també que es produeixin corrents d'aire de zones amb presència de casos possibles, probables o confirmats de COVID-19 cap a zones lliures de COVID-19.

La ventilació requerida en una estança és proporcional a la seva ocupació, per tant, en cas de ventilació insuficient, es pot optar per reduir-ne l'ocupació. La **reducció de l'ocupació** facilita el compliment de la distància de seguretat a més de possibilitar una correcta renovació de l'aire.

Els menjadors compartits i altres espais on hi ha consum d'aliments o beguda són també espais d'especial atenció, atès que al moment de menjar o beure no s'usa mascareta, per la qual cosa també s'hi recomana una **ventilació màxima i continuada**

En els espais que no tinguin una bona ventilació natural, es pot adoptar alguna mesura complementària, com la **instal·lació de ventilació forçada**, individual o centralitzada.

En els edificis que disposin de sistema de climatització cal que funcioni amb aportació màxima d'aire de l'exterior que sigui factible.

Es recomana seguir els criteris de renovació d'aire establerts en el Reglament d'Instal·lacions Tèrmiques en els Edificis (RITE), que és d'aplicació a instal·lacions fixes de climatització en els edificis de nova construcció i quan hi ha reformes d'aquestes instal·lacions

Consulteu el document de referència per a més detalls:

[Ventilació i sistemes de climatització en establiments i locals de concurrència humana](#)

Unitats estables de convivència

L'organització de nuclis socials estables, o unitats estables de convivència formades per les mateixes persones usuàries i professionals, constitueix una estratègia que pot reduir el risc d'infecció entre professionals i les persones usuàries. A més aporten una convivència més estable i que millora el benestar emocional, així com faciliten la represa de la quotidianitat, en la realització d'activitats individuals i grupals. **Es recomana que, sempre que sigui possible, el centre s'organitzi en unitats estables de convivència, en aquest cas:**

- Les persones usuàries i els professionals es divideixen formant **unitats estables de convivència d'unes 10-15 persones**, segons les possibilitats organitzatives del centre. Sempre que sigui possible és recomanable tenir unitats de convivència més petites d'entre 6-10 persones.

- Es designen espais específics per a cada unitat convivencial, de manera que les persones usuàries i professionals d'una mateixa unitat comparteixen els mateixos espais (sales de estar-menjador, zones del jardí o terrasses...).
- En cas que no es puguin separar els espais entre unitats, els espais comuns s'hauran de netejar entre ús i ús (per exemple, l'espai de rehabilitació).
- En un mateix espai gran poden conuiu diferents unitats convivencials sempre que no hi hagi relació entre elles i l'espai estigui correctament ventilat
- És recomanable la disposició de banys específics per a cada grup de convivència o, en cas que no sigui possible, fer una neteja i desinfecció després de cada ús .
- A les hores dels àpats comparteixen taula sempre el mateix grup de persones usuàries, així com així com en les activitats que realitzen, fomentant a més el vincle personal, social i les interaccions entre els membres de la unitat de convivència
- Cal seguir mantenint l'espai de distanciament entre les persones usuàries, especialment quan entren en contacte amb l'exterior del centre.
- Cada grup de convivència disposarà de professional referent, els quals seran sempre les mateixes persones i seran les encarregades de fer una vigilància activa dels possibles signes i símptomes de sospita de COVID-19 o d'altres descompensacions i de poder alertar els professionals en cas necessari.

Interacció amb l'entorn exterior

- El personal dels centres ha de preguntar a tots els visitants si tenen símptomes i quina és la seva situació en relació amb la COVID-19 abans de permetre l'entrada, i consultar, si escau, a l'Equip d'Atenció Primària de Salut corresponent (veure **Annex 2**).
- Els treballadors externs, col·laboradors, alumnes en pràctiques o voluntaris han de prendre les precaucions bàsiques quan entrin al centre. Això inclou rentat de mans, canviar-se la mascareta que portin de casa per una de nova, que sigui quirúrgica, esternudar o tossir en un mocador o colze, mantenir 1,5 metres de distància dels residents i evitar el contacte personal.
- El lliurament de les mercaderies s'ha de restringir a una única entrada. Si un contractista o el venedor ha d'entrar per deixar les seves mercaderies, el personal hauria de preguntar-li si tenen símptomes com ara febre, tos o dificultat per respirar. Si és algun d'aquests símptomes presents, no se'ls ha de deixar entrar sota cap concepte als centres

Participació de voluntariat als centres i serveis atenció diürna

- **Voluntaris correctament vacunats:** S'autoritza el retorn de les activitats que realitzen els voluntaris als centres i serveis d'atenció diürna, complint les mesures de protecció individual que es recomanen en cada moment.
- **Voluntaris incorrectament vacunats o no vacunats:** Cal esperar a tenir la correcta vacunació d'aquells que encara no l'hagin assolit. En el cas dels no vacunats, la Direcció del centre de dia activarà el circuit amb l'EAP de referència per a la seva vacunació. Es treballarà de manera proactiva des del centre i servei d'atenció diürna amb els voluntaris la sensibilització sobre la necessitat de la vacunació per la vulnerabilitat de la població amb la que estan duent a terme la seva activitat; en el cas que la persona voluntària declini la vacunació s'ha de reconduir la seva activitat de manera alternativa cap a altres àrees i col·lectius on no hi hagi el mateix impacte en termes de protecció de la salut.

Seguretat en la mobilitat i transport adaptat

- Cal adoptar mesures d'autoprotecció, d'higiene, neteja i desinfecció, distanciament i control de les persones usuàries del servei transport adaptat d'acord amb les mesures establertes en matèria de transport i mobilitat. **No caldrà limitar el número de usuaris del transport adaptat si es compleixen les mesures d'autoprotecció.**
- Es recomana, si és possible, que l'accés de les persones usuàries al centre sigui a través de transport propi de la persona/família en aquesta fase de represa.
- S'ha d'establir una planificació de les entrades i sortides de manera esglaonada per evitar aglomeració en el moment d'entrada i sortida de persones al centre

Responsabilitats de la Direcció dels centres i dels professionals a càrrec de les institucions

- La Direcció del centre ha d'elaborar el **pla de contingència** que pugui donar resposta a les situacions més freqüents previsibles en relació a la COVID-19.
- No es podrà acceptar l'entrada al centre de cap persona usuària o professional dels serveis amb simptomatologia compatible amb COVID-19. En tal cas s'haurà de derivar a l'atenció primària perquè efectuin **el procediment de diagnòstic amb**

TAR i determinin si pot rebre o prestar el servei i seguir les indicacions mèdiques i sanitàries pertinents.

- Davant l'aparició de símptomes d'una persona usuària o professional dins dels serveis d'atenció diürna caldrà aïllar-la preventivament en un espai del centre que permeti la seva protecció (mascareta quirúrgica), distanciament físic i si és possible ventilació. S'haurà d'avisar al referent familiar o representant legal i coordinar-se amb l'equip d'atenció primària i comunitària de referència de la persona.
- En cas de ser una persona usuària se l'haurà d'acompanyar en tot moment fins que se li hagi prescrit l'aïllament domiciliari i se'n faci càrrec un familiar o representant legal, o bé se l'hagi d'atendre amb caràcter d'urgència mèdica d'acord amb la clínica que presenti i amb les indicacions mèdiques rebudes de l'Equip d'Atenció Primària o del 061. La persona que l'acompanyi ha d'anar protegida amb mascareta FFP2 i haurà de rentar-se les mans cada cop que hagi de tocar objectes de l'usuari o a l'usuari mateix. L'usuari ha de portar mascareta quirúrgica.
- En cas de persones amb simptomatologia COVID, la Direcció del centre ho haurà de comunicar al seu referent del Departament de Drets Socials. Si es confirma que la persona usuari té COVID-19, **el Servei de Vigilància Epidemiològica conjuntament amb l'Equip d'Atenció Primària**, haurà de procedir a realitzar l'estudi de contactes així com valorar el possible tancament del servei de centre de dia
- Els centres han de conèixer i donar a conèixer a tots els seus treballadors com actuar si una persona usuària té símptomes.
- Les direccions del centre han d'establir un sistema regular de formació dels seus treballadors. Això ha d'incloure el coneixement sobre com actuar davant del risc de contraure el virus i l'entrenament en precaucions bàsiques.
- S'han d'utilitzar aquells mitjans que facilitin la comprensió de les accions que s'han de realitzar per evitar la transmissió del virus. Això inclou l'elaboració de cartells i fullets que s'han d'utilitzar com a recordatoris. Els podeu trobar disponibles a la pàgina de [material logístic de Canal Salut](#).
- Les Direccions dels centres han de posar a l'abast dels seus professionals els materials necessaris per a la prevenció i control com ara termòmetres, màscares, guants, ulleres, pantalles facials, sabó, solució de base alcohòlica pel rentat de mans, mocadors i tovalloles de paper i desinfectant de superfície.

- S'han d'atendre les necessitats de suport psicosocial i el benestar del personal mitjançant la comunicació regular amb informació actualitzada.
- El personal dels centres ha de mantenir les famílies informades regularment de la situació del centre; així com de les mesures de prevenció que es duen a terme, podent fer-se mitjançant comunicació telefònica i telemàtica.
- S'impulsaran totes les mesures necessàries per que la informació dirigida a les persones usuàries tingui una bona accessibilitat física, sensorial i cognitiva
- En el cas de treballadors administratius o d'atenció al públic assegurarà mascaretes quirúrgiques + distància de seguretat (1,5 metre) o mampares. Les mascaretes s'ha d'utilitzar en els desplaçaments per l'interior i en els espais de treball compartits. En el cas d'atenció al públic, l'usuari també haurà de portar **mascareta quirúrgica**. Aquestes mascaretes les ha de proporcionar el centre i han de ser diferents de les que dugui el treballador per anar pel carrer.
- Facilitar els equips de protecció individual en la situació d'atenció a una persona amb sospita o confirmació de COVID-19 o a contactes estrets:
 - Guants de nitril o vinil només en cas que s'entri en contacte físic amb altres persones o s'hagin de tocar objectes compartits.
 - Mascaretes FFP2 als treballadors que acompanyin un cas sospitós o confirmat de COVID-19, així com amb els contactes estrets. De fet, a un cas l'haurien de vigilar en una habitació fins que pugui anar a casa seva. Aquestes mascaretes les ha de proporcionar el centre i han de ser diferents de les que dugui el treballador per anar pel carrer.
- Garantir el subministrament i reposició en tot moment dels productes d'higiene i desinfecció com el gel hidroalcohòlic, sabó amb dosificador i paper per eixugar mans als serveis. Fer una revisió sistemàtica i diària dels estocs del material necessari per assegurar que existeix prou material de protecció pels professionals, les persones usuàries i les possibles persones acompanyants.
- Disposar de cubells d'escombraries, amb bossa interior i amb tancament i obertura de pedal com a recipients de rebuig.
- En cas de torns de treball, i per disminuir el risc de contagi entre torns, vetllar perquè les persones presencials coincideixin amb les mateixes en la sèrie prevista per torn.

- Tenir previst un equip de suplències, en cas de necessitat per baixa o aïllament d'algun membre de l'equip. **Es recomana que aquest equip estigui correctament vacunat.**
- Vetllar per una ventilació, neteja i desinfecció correctes dels despatxos, sales de formació i espais comuns segons recomanacions protocols vigents.
- Incrementar la freqüència de neteja i desinfecció de les superfícies i objectes més usats: panys de portes, aixetes, respatllers de cadires, entre d'altres. i garantir que els lavabos disposin de suficient sabó per netejar-se les mans i paper per eixugar-se.
- En absència de la persona "Responsable higienicosanitari", la persona responsable del servei, o aquella en qui delegui, assumirà la funció de responsable d'higiene i protecció sanitària per tal de vetllar pel compliment de les instruccions de forma sostinguda i amb accions de formació periòdiques en el temps.

Cribratges a professionals

Després de l'experiència viscuda arran de la crisi de la variant Delta, tot i tenint una elevada cobertura vacunal entre les persones usuàries i els i les professionals dels centres de dia, es necessari **mantenir els cribratges entre els professionals en el cas dels centres i serveis d'atenció diürna integrats en els centres residencials. Aquests professionals realitzaran els mateixos cribratges que els professionals de la residència.**

En aquest cas i pels centres i serveis d'atenció diürna integrats a un centre residencial (comparteixen activitats, espais i/o professionals amb els residents), els cribratges seran els següents:

- als professionals, voluntaris o alumnes en pràctiques correctament vacunats i asimptomàtics, o que han passat la malaltia els 6 mesos previs, es realitzarà un test PCR en mostra nasal quinzenal de forma periòdica.
- als professionals no vacunats o incorrectament vacunats que no hagin passat la malaltia en els 6 mesos previs, es realitzaran tres cribratges setmanals amb automostra nasal i a dies alterns. En aquest cas al menys una de les proves haurà de ser una PCR.
- En el cas de professionals externs (podòlegs, perruquers, etc) o col·laboradors esporàdics que tinguin contacte directe amb les persones usuàries, es realitzarà sempre un TAR abans d'entrar al centre o serveis

d'atenció diürna amb independència del seu estat vacunal. Quedaran exempts d'aquesta mesura els professionals dels serveis de Salut Pública i Vigilància Epidemiològica i d'Inspecció i referents socials dels centres del Departament de Drets Socials, per no tenir contacte directe amb els residents i també el professionals dels centres sanitaris/odontològics que prestin serveis a les residències del territori que ja realitzin els test de forma interna a la seva organització.

- **També s'haurà de fer PCR als professionals que retornin d'absències iguals o superiors a 3 setmanes (vacances, permisos, incapacitat temporal per motiu diferent a COVID19) així com als professionals de nova incorporació, independentment del seu estat vacunal.** Aquesta PCR serà realitzada en automostra nasal i coordinada amb l'EAP referent de la residència.

Pel que fa als centres i serveis d'atenció diürna independents (s'inclou els integrats que tenen totalment separades les seves activitats i professionals respecte al centre residencial), s'actuarà en cas de presentació de símptomes compatibles amb SARS-COV2, procedint a la realització del diagnòstic i mesures ja relacionades i comentades una vegada es determini la presència de malaltia o no.

Aquest conjunt de mesures es podran adaptar segons la situació i les característiques de cada centres, o de cada territori, en funció de les indicacions de l'autoritat sanitària.

Vacunació enfront la COVID-19: dosis de record

Es recomana l'administració d'una dosi addicional a les persones amb immunosupressió i a les persones amb síndrome de Down de 40 o més anys d'edat (nascuts a l'any 1981 o abans). La pauta d'aquesta dosi de record ha de ser preferentment amb el mateix tipus de vacuna de ARNm administrada amb anterioritat (Comirnaty o Spikevax), i amb una separació d'almenys 28 dies després de la segona dosi.

Annex 1: Serveis de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

Serveis Territorials i Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Barcelonès Nord i Maresme

C. Roc Boronat, 81-95 (edifici Salvany) 08005 Barcelona

Telèfon 935 513 727

uve.bnm@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Barcelona Sud

C. Feixa Llarga, s/n, 3a planta Antiga Escola d'Infermeria Hospital Universitari de Bellvitge

08907 l'Hospitalet de Llobregat

Telèfon 932 607 500 ext. 2208-2558

barcelonasud@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Vallès Occidental i Vallès Oriental

Ctra. Vallvidrera, 38

08173 Sant Cugat del Vallès

Telèfon 936 246 432/33

epi.valles@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a la Catalunya Central

C. Muralla de Sant Francesc, 47-49, 4rt pl. 08241 Manresa

Telèfons 938 753 381 / 938 726 743

uvercc@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Girona

Plaça Pompeu Fabra, 1 (edifici de la Generalitat) 17002 Girona

Telèfon 872 975 666/ 872 975 565

epidemiologia.girona@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Lleida i Alt Pirineu i Aran

C. Alcalde Rovira Roure, 2 25006 Lleida

Telèfon 973 701 600/634

epidemiologia.lleida@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

Av. Maria Cristina, 54 43002 Tarragona 44

Telèfons 977 249 613 / 977 249 625

epidemiologia.tarragona@gencat.cat

Unitat de Vigilància Epidemiològica de la Regió Sanitària Terres de l'Ebre

Plaça Gerard Vergés, 1 43500 Tortosa

Telèfon 977 495 512

epidemiologia.ebre@gencat.cat

Agència de Salut Pública Barcelona

Servei d'Epidemiologia (Barcelona ciutat) Pl. Lesseps, 1

08023 Barcelona

Telèfon 932 384 545

mdo@aspb.cat

Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)

Telèfon: 627 480 828.

Laborables a partir de les 15 hores i les 24 hores el cap de setmana i festius.

suvec.salut@gencat.cat

Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública

C. Roc Boronat 81-95 (edifici Salvany) 08005 Barcelona

Telèfons 935 513 693 / 935 513 674

epidemiologia@gencat.cat

Annex 2: Llista de comprovació de símptomes

Font: *Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut*

Té algun d'aquests símptomes?

- Febre o febrícula
- Tos continuada o persistent
- Dificultat per respirar
- Falta d'olfacte de gust
- Mal de coll
- Calfreds
- Vòmits
- Diarrea
- Malestar
- Dolor muscular
- Congestió nasal o degoteig de mucositat nasal
- Esternuts
- Mal de cap

Heu estat en contacte estret (conviure, tenir cura o haver estat a menys de 2 metres durant més de 15 minuts) amb una persona diagnosticada de malaltia per coronavirus (COVID-19) durant els 14 dies anteriors?

- Sí

Bibliografia:

- RESOLUCIÓ TSF/1312/2020, de 9 de juny, per la qual s'estableixen els criteris per a l'obertura de centres i serveis socials d'atenció diürna de persones grans i persones amb discapacitat, en aplicació de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, en la redacció donada per l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig.
https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=874855&language=ca_ES
- Departament TASF. Mesures i recomanacions per a l'obertura dels serveis d'atenció diürna per a persones amb discapacitat en les fases de desconfinament per la COVID 19. Barcelona: Departament TASF, 2020
https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/coronavirus/atencio_social_subapartat/20200603-Mesures-i-recomanacions-Atencio-Diurna_Discapacitat.pdf
- Centers for Disease Control and Prevention. Nursing home care. Last reviewed March 11, 2016. <https://www.cdc.gov/nchs/fastats/nursing-home-care.htm>.
- Centers for Disease Control and Prevention. Preparing for COVID-19: long-term care facilities, nursing homes. Last reviewed March 21, 2020. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/healthcare-facilities/prevent-spread-in-long-term-care-facilities.html>.
- Centers for Medicare & Medicaid Services. Center for Clinical Standards and Quality/Quality, Safety & Oversight Group. March 13, 2020. <https://www.cms.gov/files/document/qso-20-14-nh-revised.pdf>.
- Society for Post-Acute and Long-Term Care Medicine. Strategies for mitigating the emotional impact of COVID-19.
<https://paltc.org/sites/default/files/Strategies%20for%20Mitigating%20the%20Emotional%20Impact%20of%20COVID-19.pdf>.
- Centers for Disease Control and Prevention. Interim infection prevention and control recommendations for patients with suspected or confirmed coronavirus disease 2019 (COVID-19) in healthcare

settings. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/infection-control/control-recommendations.html>.

- Infectious Diseases Society of America Guidelines on Infection Prevention for Health Care Personnel Caring for Patients with Suspected or Known COVID-19. <https://www.idsociety.org/COVID19guidelines/ip>
- Woelfel, R; et al. Clinical presentation and virological assessment of hospitalized cases of coronavirus disease 2019 in a travel-associated transmission cluster. medRxiv 2020.03.05.20030502; doi: <https://doi.org/10.1101/2020.03.05.20030502>
- SEIMC. Consideraciones SEIMC para dar de alta a personal sanitario con COVID-19. (30 de març del 2020). SEIMC. Recomendaciones de SEIMC sobre el uso de las pruebas de detección de anticuerpos. (27 abril 2020)
- ACRA. Propostes de desconfinament. Barcelona: ACRA, 2020
- ACAD. Propostes de desconfinament. Barcelona: ACAD, 2020
- LA CONFEDERACIÓ. Pla de desescalada i reobertura de centres i serveis socials. Barcelona: LA CONFEDERACIÓ, 2020
- ECOM. Mesures per a la garantia dels drets de les persones amb discapacitat física en la desescalada. Barcelona: ECOM, 2020